

عدد: ٦

درازه خصوصه در

در سعادتده بکی بوسته خانه غاز شومنده

محل اقامه:

مَدِينَةُ الْقُرْآنِ

صَرْبَا

١٣٢٦

دين، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دن باحت هفته‌لیق رساله‌در

درازه سعادتده نسخه‌سى ٥٠ پاره‌در

قیریله‌دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوى
٤٠ غروش فضلله آنذير.

درازه سعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولايات بدلى اخذ اولنوره.

مؤسسلى: ابوالعلا زن العابدين - ح. اشرف اديب

سنملکى التي ايلغى

٦٥

٥٠

٩٠

١٠٠

غمالت اجنبیه‌ده غروشد.

درازه سعادتده

ولاياتده

٥٥

١٠٠

تاریخ تأسیسی:

٣٢٤

١١

٣٢٦ رمضان ٥ پنجشنبه ایلو ١٨

برنجی سنه

معینه ده ایراد ایدبلنله « خطبه »، ساولوینه ده « نطق » اطلاق دها شایعدر .

— ۹ —

قبل البعد خطبه

اقوام سائمه آراسنده خطبه لرک ایلک ابتدامی پک اسکی ذکل ایسه ده اسلام خطبه لرینک اصل اولان جاهلیت خطبه لرینک بداخی تاریخنک دائره اطلاعنه داخل دکلدر . ادوار جاهلیه ده خطبه لرک اشتهاری پک اسکی زمانله طوغ و اوزانوب کیدیور .

خطبه لرک، آثار مشوره نک اک زبانه سی اولمی جهت ملاحظه اولنورسه شعرک اشتهارندن وابتداسنده اول، هر بلرک آراسنده خطبه لرک وجودینی قبول ایمک لازم کلور . زیرا، شعر اصلی اعتباریه آثار مشوره نک اک نجیبیه، اک طالی خلاصه سی، طبیعتنکه صوک درجه ملامیم و مقبول فذلکه سیدر . بناء علیه آزالرنده برچوق شعرا یتشمش عرب عاربه دور لرنده خطبه لرک انتشاری بالطبع ثابت او لوره . هرب عاربه آراسنده ظهور ایدن حضرت شعیب عليه السلام « خطیب الانبیاء » عنوان بجهیله معروف او لشدر .

فخر کائنات افندزک بعثتندن اول ارض عربده و بتون قبائل هر بیه آراسنده هر جهت دن مکمل، غایت پارلاق بر روشده او زمان عرب لرینک معاشرشترینی، سیاستلرینی، افکارلرینی و عموم حالارینی تصویر ایدن بلیغ خطبه لر، احتفالات عمومیه ده او قنور دی . عرب عاربه نک تکری او زرینه قبائل عرب مکه ایله طائی آراسنده اولان « عکاظ » اسمی قریه ده هر هفته بر دفعه پازار کونلری، عوم جزیره العربک ایلو و کنلرینک، تجارت لرینک، و بتون شعراء و خطباسنک اشتراکیه هرسنه بر دفعه ذوالقعده ابتداسنده بر جمیت احتفالیه تشکیل ایدلر و پیکری کون قدر اوراده بولنور لردی . سوق عکاظدن صوکره قبائل عرب مکه قربنده « مجنه » نامنده اولان بر سمله انتقال ایدوب بوراده دخی پیکری کون قدر اقامت ایدلر لردی ، صوکره جبل عرفانک آرقه طرفاننده « ذوالمحاجز » نامنده موضعه کلور لر ایام حجده بوراده اجتماع ایدلر لردی . جزیره العربک بولردن باشهه ین پازار لرنده دخی برچوق احتفالات عمومیه و قوعه کلور دی .

اشبو احتفاللار و اجتماعلار، ظاهرا پازار و تجارت میدانی ایسه لوره في الحقيقة اشماع ادبی و خطب بلیغه ایله مفاخره و مسابقه دن عبارت براجتماع ادبی ایدی: بتون قبائل عرب ریسلری، ملکلری، سیدلری، عرفالری، شاعر لری، مشهور خطبیلری شو اجتماعه اشتراک ایدلر لردی . هر کس یارلو یزینه یاشوب مجلس تشکل ایدنجه شاعر لر یاخود خطیب وسط میدانه چیقار، کندولرینه مخصوص آهنک ایله خطبه و شعر لرینی الفا و انشاد ایدلر لردی .

مجلسنه و میدانده اولان حضارک هپی خطبه و شعر لری کمال اعتماد ایله اصفا ایدوب سوبلندیکی کی حفظ ایمه غیرت ایدلر لردی . حضارک شهادتلری ایله میز لر طرفانن خطبه و شعر لرک درجه لری تعیین ایدلور،

نژدینه کشور دوب : پادشاهینک افاده لریله سنک یالان سویله دیکک اکلاش لردی . ایشک طوغ بسی سوبلی سین دیدی و طوغ بسی سویله مدیکنن اعاده سی امر ایتدی . متعاقباً منه اچلرندن برجی جلب ایدوب استجواب ایتدی ، بو کیمسه [یا امیر المؤمنین بن ارقدا شلر مک ایتدکلارینه مع الکراهه اشتراک ایتش ، جبر و تکلیفلرینه مبني ایسته میز رک موافقت ایلش ایدم [دیدی . تکرار جمله سی بر لکنده نژدینه جلب ایتمسیله هپی وافعه . حالی اقرار ایه دیلر و نه ایت برنجی مظنون علیه تکرار یسته دی ، دیکرلری کی او ده طئاماً اقرار جرم ایلدکنندن مقتولک مالی ازره تضمین ایتدیر دی وجلمه سی قصاصاً اعدام ایتدی .

تبیه

زمانزده رؤسای حقوق ایله جزا ریسلری اره سند، و ظائف جمه فرق بولندیفی کی وقتیله « قضاء » ایله اول زمانه کوره جزا ریسی دیک اولان « والی » مظالم » پیشنه دخی مالوجه فرق وار ایدی . سیاست شرعیه ایله تفرعاته متعلق تفصیلاتی آرزو ایدلر کتب فقیه ایله بوابده مخصوصاً تدوین ایدلش سیاست کتابلرینه مراجعت ایتسون . بو مأخذلر معاملات جزاییه جه حکماک تویر افکارینه خلیلین خلیلی خدمت ایدر . فقهک قضا، جنایات، حدود، تعزیر کتب و فصولی عراض و عیق صورتله مطالعه اولنورسه مسائل جزاییه جه مأخذ اتخاذ قانه حق پک چوق اصول و مسائله تصادف ایدلور و اخلاق و عادات ایز واقعی و دیار من ایله متناسب حسن مطالعات و نجیه مصیب آرا ظهوره کلور . بومطالعات اساس اتخاذ قلنور و غربک اخلاق و دیار مناسب تدقیقات جزاییه سی ده علاوه ایدلورسه بو یله حصوله کلن قوانین جزاییه نک امت او زرینه دها زیاده تأثیری دها زیاده نفوذ مهنویسی کوریلور؛ ملک و ملت کرک کی مستفید او لور .

موهبة فطرت بر زمانه، بر دیاره خاص دکادر. مسائل علوم هر برده و هر زمان تلاحق افکار ایله توسع و تزايد ایدر . مسائل جزاییه ده شرق و غربک کالات و ترقیاتی سی مقادی ایله تبع ایدلنه آسايش مملکتی، فضائل اخلاق امی، حقوق افرادک تعرضدن سلامتی مدافعه و حافظه به تکفل ایدر مطالعه داشر اذهان امته برفیض کال او یانور، نجیه حقوقی عالیه کشف ایدلور، نجیه نامدار جزاییون ظهور ایدر .

برکت زاده: اسماعیل مفی

خطبه لر ده

« خطبه » جمعه و بایرام نازل رنده، جمیت و مجالس لر دینی، علمی، سیاسی او لهرق مهم موضوع علر او زرینه ایراد ایدیان سوزلره اطلاق اولنور .

« نطق » دخی خطبه ایله متاد فدر، بری دیکرینک محلنده باستعمال اولنده بیاور، فقط شریعت فرای محمدیه نک کوسزدیکی مواضع

بو شرفدن حصه ایاب اولمچون عالم علم و فنه کوچک بر خدمت اهدا ایدیورم . بو خصوصه احتمال که حدیعی تجاوز ایتمد . فقط بنم غلط‌انی تصحیح ایده جک ، هفواتی کوسته جک ، قصور لریعی اخطار ایده جک علماء کرام حضراتندن هچ بروقتده امیدیعی کسمم . شو خدمتک انسانله نافع اولمسنی ، مقصديعی ایغا ایمسنی جناب حقدن تضرع و نیاز ایدرم .

تصنیف مباحث

رساله‌یی برمقدمه ، درت‌فصل ، بر خاتمه‌یه تقسیم ایده جکم . مقدمه : انساندن و انسانه متعلق احوالدن بحث ایده جک . فصل اول : عجب کائناتی تدقیق ایده جک . فصل ثانی : انسانک — علم نفس و حکمت وجود — نقطه نظرندن غرائب احوالندن باحث اوله حق و بو بحیثه مشاهیر علمانک سوزلریله استشها دایدیله جک . فصل ثالث : حیوانات ایله انواع عجیب‌سنجی موقع بحیثه قویه حق . فصل رابع : نباتات ایله انواع و بدایمدون بحث ایده جک . خاتمه‌ده ایسه : بتوون بونلر دلائل علیه و فلسفیه ایله صورت عمومیه ده تدقیق اوشه حق .

١

مقدمه

اسانه و اسانه متعلقه اموال

جناب حق «جل شانه» بیوریور : (ان في خلق السماوات والارض واختلاف الليل والنهر لايات لاولى الالباب الذين يذكرونها قياماً وقاموا ودواً وعلى جنوبهم ويتفكرون في خلق السماوات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلأ سبحانك فتنا عذاب النار) [١]

سید الوجود صلی الله علیه وسلم افندمن شویله بیوریور : (تفکر ساعة خیر من عبادة خمس مائة سنہ) [٢]

علماء عارفین ایسه : (ليس في الامكان ابدع مما كان) دیبورلر . اوت ، یرلرک کوکلرک خلقنده ، کوندوز و کیجهنک تحوالنده برفکر عمیق ایله دوشونلره دلاتلر ، علامتلر وارد . برمتفکر ایچون برساعت دوشوننک بش عصر عبادت ایتمکدن خیرلیدر .

نه موظلو او انسانه که حیاته حکوم او مازده حکمت وبصیرته تنور ایدر : بتوون بدایمدون ، تکملن عبارت شو محیط کائناته امعان نظر ، اعمال فکر ایلر ، و تدقیقی شو سلسه منظومة کائناتک او لندن آخرینه قادر برفکر عمیق ایله یور و تور ... ابو تدقیقده نه قدر زمانلر چکمش ، نه قدر علا افتای حیات ایمیش ده بدایم مصنوعات دن کوچک بر جزئک کنهنه ، بر ذره‌نک سرینه واقع اوله ما هشترلر ... انسان نه زمان امعان نظر ایته برانتظام مججزی حاوی اولان اشـ بو مکونات مشهوده نک

[١] یرلرک ، کوکلرک خلقنده ، کوندوز و کیجهنک اختلافنده ارباب عقوله دلاتلر ، علامتلر وارد . او ارباب عقول که قاعد اولسوتلر ، قائم اولسوتلر هر حالرنده ذکرالمیده بولنور وارضک ، سماواتک بیجادی دوشونلرلر مناجات ایدرلر : اللهم ! بولنری بوشنه خلق ایمک . سنجی تقدیس و تسبیح ایدرلر . بزی عذاب ناردن حافظه بیور .

[٢] بر آن تفکر ، بشیوز بیلاق عبادتندن خیرلیدر .

برنجیانکی احرار ایدن خطبه و شعرلر ، بیوك چکوک ، ارکاک ، قادین ، هر کست حافظه احترامنے پکر ، صحرالرده ، بادیه لرده ، چادرلر آلتنده او قوییه باشладی . خطیب و شاعر ایسه ، عمومت القشرینه مظاهر اولوب بیوك براحتام عمومی قازانوردی . نایی محافل ناسده سویلنوب حتی چولوق چوچق آغزنده بیله تعظیم ایله یاد او لنوردی . خطیب ، شاعر ایچون بوندن دها عالی برشف ، دها بیوك براتبه نصور او لخازدی .

ایام عربی نظم و مطالعه ، اشعار جاهلیه یی تاکاماً فهم و ادراک ایدن ادیبلره عربک او زمانبرده قدر قویه کلامیه یه مالک اولدقلری البت ظاهر در . علوم و معارفدن ، مدینیتدن دور اولوب امیت حالتندن قالمش عربلرک حکمت ایله گلوب خطبه لرینی ، حسیات عالیه ایله طولو شعرلرینی ، ارجحالاً سویلفش شعر و خطبه لرینک صوک درجه یه واصل اولمش فصاحت و بلاعتری خی کوروب ده حیران او لماقم ممکن دکندر .

اعصار جاهلیه ده شعرلر ، خطبه لر پاک چوق خصوصیه تسویه اموره مدار او لیورلر دی : بتون مشکلات سیاسیه و عموم مسائل اجتماعیه شعر و خطبه لرک حل او لنوردی . شعر و خطبه لرک افراد قبائل بیننده الفا ایتدیکی هیجان ایله محاربه و مقاوله لر باشلاندیینی کبی ، ینه شعر و خطبه لرک تسکینیله سکونت پذیر او لوردی . دارالندوه کبی رؤسای عربک چھیتلر نده عمومی سیاسی مسئله لر اکثریت آرا ایله دکل ، بوفکرک بیاننده ابراز او لنان بلاعث و فصاحت ایله حل او لنوردی ، یاخود دها طوغر وسی اکثریت هر حاله بلاعث ایله عرض او لنش فکرک طرفداری او لیوردی .

اشعار و خطبه عیشت عربک بیوك تائیری واردی : عربک تاریخی ، انسابی ، مقاھری هپسی اشعار و خطبی ایله محفوظ او لمشدیر . عربک اخلاقی ، عادی اشعار و خطبی ایله تهدیب قیلمشدر . اشعار و خطب سایه‌سنه عربک اتفاقی کسب اتساع ایتمشدیر . کنه بوسایه ده قبائل عربک مختلف لمجھه لری بر لشمشدر . اشعار و خطب واسطه سیله فکر عرب کسب قوت ایمش ، و ظهور بوندن اول قبائل عرب آراسنده فکر توحید ظاهر او لمشدیر . قبل البعثة فخر کائنات اندیز حضرت‌لرینک بعث و رسالتی شعرلر و خطبه لر ایله بشیر او لنشدر . مکه مکرمه ده موسم جمده کمب بن لؤس حضرت‌لرینک خطبه لر نده قرب بعثت ایله بشارتاری . سوق عکائده جل اجر او زرنده قس بن ساعدة الایادی حضرت‌لرینک خانم الابیأ افندمنزک عنقریب ظهورینی مین او لان خطبه لری بین الادبا مشهور در .

فزانی : هلیم تابت

فلسفه حقه

مؤانی : فرید وجدى

واجی ادادن سوکره دیرم که : هیئت اجتماعیه ایدیله جک خدمتک اش بیویکی ، اش شرفیسی افکار عامه‌یی معارف حقه ایله تنویر و تربیه ایمک در .